

## Rejection of Complaint only on its averments

Rejection of Complaint by civil Courts exercising power under Order 7 Rule 11 of the Code of Civil Procedure can be done based only on complaint averments and not on the basis of defence of defendant, ruled the Karnataka High Court recently.

Sub Rules (a) to (e) in Rule 11 of Order 7 permit Court to reject complaint if complaint is opposed to any law or does not disclose a cause of action. Or.7 Rl.11 read as a whole does not permit reading any other material including written statement filed by defendant in order to decide whether complaint should be rejected or not. Considering this, it has been consistently held by constitutional Courts that in order to decide on rejection of complaint, complaint and complaint alone shall be read. This view excludes taking into consideration the defence of defendant which might show that complaint is opposed to law or it does not

29<sup>th</sup> year of publication

## J | Bhandari in ICJ again

India celebrated joyously on the early morning of Tuesday 21st Nov the election of J | Dalveer Bhandari who came out victorious and secured the last seat at the International Court of Justice (ICJ), Hague, defeating his rival Britain's J | Christopher Greenwood. Sushma Swaraj announced victory of India's candidate and tweeted, 'Vande Mataram' and 'Jai Hind'.

The electoral battle for a seat in ICJ between India's nominee Dalveer Bhandari and Britain's Christopher Greenwood had run into stalemate even as India waited anxiously for a favourable result.

ICJ consists of 15 judges from all over the world, elected from among the countries which are members of the United Nations. One-third members of ICJ's 15-member bench are elected every three years for a nine-year term. Elections for these seats would be held separately but simultaneously in the United Nations General Assembly and Security Council in New York. This time four of the six candidates in fray were elected as per the UN laws, got absolute majority in both the General Assembly and the Security Council. Ronny Abraham of France, Abdulqawi Ahmed Yusuf of Somalia, Antonio Augusto Cancado Trindade of Brazil



## West Bengal wins legal battle on 'rossogolla'

In the two and a half year old legal battle with the state of Odisha for intellectual property right on 'rossogolla' ('rasgulla' in other parts of India), West Bengal achieved a major victory and obtained the 'Geographical Indications of Goods Registration' (GI) mark for the sweet. Both states had claimed to have invented the dessert.

GI is a sign used on products that have a specific geographical origin and possess qualities or a reputation that are due to that origin. GI tag is given when it is shown that a product originating from a given place. Further the qualities,

## 'Default Bail': duty of Courts to inform accused of entitlement

Supreme Court in one of its recent verdicts mandated that it is the duty of the paid counsel, counsel provided by legal aid board and also of the Court to inform accused of his or her entitlement for 'default bail'. "Magistrate ... must inform accused of his right", said one of the judges on the bench concurring with another member thus forming the majority opinion. The observation relates to right of accused to seek bail under Sec. 167(2) of Cr.P.C. This provision mandates that accused in custody shall get bail if investigation was not completed within stipulated period.

A proviso to Sec. 167 (2) says that accused shall get bail if investigation is not completed and charge sheet is not filed

within 90 days if the offence is punishable with death, life imprisonment or for jail term not less than 10 years and in all other cases within a period of 60 days from the date of arrest. Many innocent under trial accused languish in jail without being informed of their right to seek bail under this provision even when necessary condition was satisfied.

A three member bench of the apex Court was examining the plea of many similarly placed accused persons who were lodged in different jails in the state of Assam as under trial prisoners without investigation being completed within the mandated period. While two members of the bench considered 'default bail' as right even without accused making application, the dissenting one said application for bail on this ground is a pre requisite to avail the benefit.

## Penal law soon on Talaq-e-biddat

Alarmed by many instances of Talaq-e-biddat, commonly known as triple talaq even after Supreme Court declared it an unconstitutional practice, the union Government recently hinted that it is planning to bring a penal law to deter the practice.

Though a constitution bench by majority judgment ruled that instant talaq is unconstitutional as it violates women's right to live with dignity, there is no statutory law to deter Muslim men from resorting to easy way of divorcing unwanted wife. The Government therefore, is planning to bring a penal law that declares triple talaq an offence and seeks to punish those who practice it.

characteristics, reputation of the product should be essentially due to the place of its origin. It should be further shown that the qualities depend on the geographical place of production. Thus, a clear link should be established between the product and its original place of production. GI tag is given under the Geographical Indications of Goods (Registration and Protection) Act, 1999.

The 'rossogolla war' began in September 2015, after the Odisha government began celebrating 'Rossogolla Diwas', or 'Rossogolla Day', on the day that a festival called 'Ulto Ratha' falls.



# Election to ICJ, diplomatic win to India

Justice Dalveer Bhandari's election to the International Court of Justice (ICJ) at midnight of 20th November is a diplomatic win to India over its past colonial master Britain. The result also meant that there will be no British judge at the ICJ for the first time in its 71-year history.

The significance of J| Bhandari's election lies not only in defeating Christopher Greenwood, a British judge who contested against J| Bhandari. Its importance is to be measured in another context. India's appeal to ICJ is in progress questioning the death sentence awarded by a Pakistan Military Court to an Indian national, Kulbhushan Jadhav. Pak has alleged him to be an Indian spy on mission to foment trouble in Bulochistan while India claims him to be a business man based in Chabahar Port, Iran. Bhandari's election assumes significance considering the fact that Bhandari by effectively participating in deliberation may influence the opinion of other judges on board. That apart the election indicates that India will play important role in world affairs in the days to come and growing influence of India in the field.

Unlike domestic Courts, Judges to ICJ are not appointed or selected. They are elected by voting by member nations of United Nations. In such elections it is an established tradition to seek support from friendly nations with quid-pro-quo arrangement in other elections to various world bodies. That is the reason why, Egypt, currently a non-permanent UNSC member pledged its support to India's nominee J| Bhandari. In return, India has agreed to back the Egyptian candidate for the

post of director general of UNESCO.

The verdict of ICJ is usually followed by lobbying by judge belonging to interested party-nation. There is no secret that India pulled all strings to get J| Bhandari elected keeping in view Kulbhushan Jadhav's case which is likely to be taken up by the Court by the end of this year or by the beginning of next year. The system of judge lobbying for one's country may seem strange when compared with domestic Court processes where the judge need to be impartial and non attached. But the purpose of this

system in the International Court of Justice is to encourage states to submit cases to the jurisdiction of the Court willingly. Submission by states to the jurisdiction of ICJ is not compulsory. If a State knows that it will have its own nominee as judge on board who can participate in deliberation and offer other judges local knowledge and an understanding of the state's perspective, it may be more willing to submit to the jurisdiction of the Court. In that way J| Bhandari will be of some assistance to India in the pending appeal and in any other future litigation in ICJ. Though Pak can exercising power under Article 31 and seek appointment of ad hoc judge when Jadhav's case is taken up, experience show ad hoc judges fail to make much impact on other members of the bench.

Whether Justice Bhandari will be able to make any significant difference in the outcome of Jadhav's case is something of tomorrow. For the time being India has achieved a great diplomatic win in an international body.



Even as the winter session of the Parliament is slated to commence in the first week of December, the Union cabinet during third week of November approved a proposal to promulgate an ordinance to amend the Insolvency and Bankruptcy Code. Within days thereafter the President promulgated the ordinance. The urgency, according to the Government is to strengthen the Code by prohibiting certain class of class of persons from gaining control of debtor company by back door. The present Code as it stands explicitly does not prohibit willful defaulters, disqualified directors, those who have indulged in fraudulent transactions and promoters whose account is classified as non-performing assets (NPA) beyond a prescribed duration from regaining control of the management of the defaulting company in the guise resolution applicants. The Government intends to address this issue by taking ordinance route.

"The Supreme Court sent a sitting judge (J| Karnan of Calcutta High Court) to jail for contempt. He was an appointee of the collegium. When I went through the records, I found to my dismay that the then collegium had found him well-versed in all branches of law... Obviously, he was not well-versed in contempt law".



Law minister Ravi Shankar Prasad  
in the Law Day celebration

## PGC Chengappa Memorial Lecture

J| V. Gopala Gowda, Former Judge, Supreme Court of India delivered 11th PGC Chengappa Memorial Lecture on 24-11-2017 at Bengaluru. Title of the lecture was 'Eminent Domain-Analysis of Land Acquisition law'. J| B.S. Patil was the guest of honor at the function. P. Anu Chengappa, president of Lahari Advocates Forum presided.

Well wisher of the month R. Rajagopalan,  
Advocate, Bengaluru

In a seminar on 'Woman as Coparcener- Legal Implications' conducted by Daksha Legal at Bengaluru on 27th October 2017, J| N. Kumar, former judge of High Court of Karnataka succinctly clarified the interpretation and impact of the 2005 amendment to Section 6 of the Hindu Succession Act. He mentioned that though the first sentence of the Section mentions the rights of females to accrue on and from the commencement of the amendment, rules of interpretation require that the section should be read and understood in its comprehensive whole to determine the mind of the legislature. Section 6(a) specifies that the daughter becomes a Coparcener 'by birth.' Further, this amendment 'substitutes' the earlier section and not merely modify it. The Proviso mentions that the amendment shall not affect any disposition or alienation made in the coparcenary property before 20-12-2004 which implies that but for such disposition or alienation, the amendment applies to coparcenary property even before amendment. In view of these three aspects, it is clear that the amendment applies from the date of the Act itself i.e., 1956. He also mentioned that the coparcenary right given to the daughter is 'in her own right' (section 6(a)) and is not dependent on the rights of her father. Her right accrues in the coparcenary itself and not in the coparcenary right/share of her father. Therefore, the life or death of her father is clearly not a precondition to her coparcenary right. However, some confusion is created due to Section 6(3). This Section clearly states that it relates to the 'interest in the property' of a deceased male Hindu i.e., his individual share in the coparcenary. The Section specifies that such a share shall devolve only by 'testamentary or intestate succession' and clearly 'not by survivorship.' Therefore by implication, it will devolve like the individual property of the deceased person amongst his Class 1 heirs. Accordingly, the principle of notional partition is applied to determine the shares of his Class 1 heirs. Section 6(3) has no bearing on the rights conferred in Section 6(1). Therefore, a Coparcener be it male or female will get his or her share in his or her own right as a Coparcener and in addition also get a share in the interest of the deceased Coparcener as his Class 1 heir. Going by this clear intent expressed by the legislature, J| Kumar opined that the finding in the Prakash v. Phoolavathi case has to be revisited as it restricts the retrospective right given to Hindu women by the legislature. He also mentioned that the findings of the Apex Court in Gonduri Kottravva's case is more in consonance with the intent of the legislature.



# ಲಹರಿ ಸಂವಾದ

ಸಂಪುಟ : ೧೭

ಸಂಚಿಕೆ : ೬

ಶಾಲವಾಹನ ಶಕ ೧೯೩೯, ಶ್ರೀ ಹೇಮಲಂಜ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ, ಮಾರ್ಗಶಿರ-ಪುಷ್ಯಾ

ಪುಟ ೧: ತಿಂಗಳ ಸುದ್ದಿ

ಪುಟ ೨: ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಾನೂನು,

ಪುಟ ೩: ಅಂಕಣ ಪುಟ ೪: ಸುದ್ದಿ

## ಸೌಲಭ್ಯಗಳಲ್ಲದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲ

ಸರ್ಕಾರ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿದ ಕನಿಷ್ಠ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಇಲ್ಲದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜಿನ ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಾಗದು ಎಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪುನಃ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ. ತನ್ನ ಇತ್ತೀಚಿನ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲೇ ಈ ವಿಷಯ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ದ್ವಿಸದಸ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೊಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಸಮಿತಿ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಲೋಪಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸದೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಾಗದು ಎಂದಿದೆ.

ನ್ಯಾಸ (Trust)ವೊಂದು ವರುಣಾಚಾರ್ಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜೊಂದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೋರಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಸಚಿವಾಲಯ ಈ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಭಾರತದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ರವಾನಿಸಿತು. ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೧೦ಎ ಪ್ರಕಾರ ಪರಿಷತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅನುಮತಿ ನೀಡಬೇಕು ಬೇಡವೋ ಎಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕು.

ಪರಿಷತ್ತು ತನ್ನ ತಂಡವೊಂದನ್ನು ಕಾಲೇಜಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಕಳಿಸಿತು. ಈ ತಂಡ ತನ್ನ ವರದಿಯಂತೆ ಏಳು ಲೋಪಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿತು. ಆ ಪೈಕಿ ಸೂಕ್ತ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ಕಾಲೇಜಿನ ಆಸ್ತತ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ರೋಗಿಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ತಂಡ ಅಲ್ಲಿ ಹೋದ ದಿನ ಒಂದೆ ಸಣ್ಣ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆದಿದ್ದು, ಒಂದೆ ಹೆರಿಗೆ ಆಗಿದ್ದು, ಅರೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದಾರೆಯೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದದ್ದು ಇಂತಹ ಗಂಭೀರ ಲೋಪಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷತ್ತು ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡದಿರಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿತು. ಈ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಪರಿಷತ್ತು ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಸಚಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿತು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸಚಿವಾಲಯ ಅನುಮತಿ ನಿರಾಕರಿಸಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪತ್ರ ರವಾನಿಸಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರಲು ಆದೇಶಿಸಿತು.

ಈ ಅನುಮತಿಯ ನಿರಾಕರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ನ್ಯಾಸ ಅಲಹಾಬಾದ್ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಇದೆ ವರ್ಷದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಗ್ಲೋಕಲ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಮಾನಂತೆ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಅಹವಾಲನ್ನು ಆರಿಸಿದ ನಂತರ ಅಂತಿಮ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತು.

ಆ ಪ್ರಕಾರ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಮೌಖಿಕ ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆಯ ಅಹವಾಲನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ವರದಿ ನೀಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಸಚಿವಾಲಯ ಮಾಡಿತು. ಆ ಪ್ರಕಾರದ ವರದಿಯೂ ಕಾಲೇಜಿನ ಪರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಹವಾಲಿನಲ್ಲಿ 'ಸಿಬ್ಬಂದಿಯು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ತಂಡ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ' ಎಂಬಂತಹ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಅಂತೂ ಈ ವರದಿ ಅಂತಿಮ ರೂಪ ತಾಳಿ ಅದರಂತೆ ಸಚಿವಾಲಯ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅನುಮತಿ ನಿರಾಕರಿಸಿತು.

ಈ ಅನುಮತಿಯ ನಿರಾಕರಣೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಸ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದು.

ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೧೯-ಎ ನೂರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಲೋಪಗಳನ್ನೂ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೆ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೧೦-ಎ ಪ್ರಕಾರ ಅನುಮತಿ ಪತ್ರ ಪಡೆಯಲು ಈ ಲೋಪಗಳು ಇಲ್ಲದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕಿರುವುದು ಕಾಲೇಜಿನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರ ಹೊಣೆ. ಇಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಈ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಕಾನೂನು ವಿಧಿಸಿರುವಂತಹದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹೊಣೆಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲ ಆಗಿರುವ ನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಅನುಮತಿ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿತು ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

## 'ಕಂಪನಿಯ ಚೆಕ್ ಅಮಾನ್ಯದ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಕಂಪನಿ ಪಾರ್ಟ್ ಆಗಲೇ ಬೇಕು'

ಕಂಪನಿಯ ಚೆಕ್ ಅಮಾನ್ಯವಾದಾಗ ಹೊಡುವ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಪಾರ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದಿದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಕೇವಲ ಚೆಕ್‌ಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಅಥವಾ ಕಂಪನಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಮಾತ್ರ ಹೂಡಲಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳು ನಿಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಎಂದೂ ಈ ತೀರ್ಮಾನ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ.

ಅಖಿಲ ವರ್ಗಾವಣೆ ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಲಂ ೧೩೮ ಚೆಕ್ ಕೊಟ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಇಲ್ಲದೆ ಚೆಕ್ ಅಮಾನ್ಯಗೊಳ್ಳುವ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

"ಕಲಂ ೧೩೮ ರಂತೆ ಶಿಕ್ಷಿಸಬಹುದಾದ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕೇವಲ ಧನಾಧೇಶಕ (drawer of the cheque) ಮಾತ್ರ ಎಸಗಲು ಸಾಧ್ಯ" ಎಂದಿದೆ ಈ ತೀರ್ಮಾನ, ತನ್ನ ತೀರ್ಮಾನ ಕಾರಣ ಕೊಡುತ್ತ. ಕಂಪನಿಯ ಚೆಕ್ ಅನ್ನು ಯಾರೇ ಸಹಿ ಮಾಡಿದರೂ ಕಂಪನಿಯ ಪರವಾಗಿ ಸಹಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಕಂಪನಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಸಹಿ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಾರ್ಟಿಯಾಗಿಸಿ ಪ್ರಕರಣ ನಡೆಸಲಾಗದು ಎಂಬುದು ಈ ತೀರ್ಮಾನ ಸಾರಾಂಶ. ಚೆಕ್ ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಅಥವಾ ಕಂಪನಿಯ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಏನಿದ್ದರೂ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ವಿಧಿ ಹೊರತು ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಏನಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಈ ತೀರ್ಮಾನ ಹೇಳಿದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಈ ನಿರ್ಣಯ - ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತ ೨೦೧೨ ರ ಅನಿತಾ ಹಾಡಾ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಮಾನದಿಂದ ಅಧರಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಆ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ 'ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಕೇವಲ ಕಂಪನಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯುಕ್ತ ಸಹಿದಾರ (authorised signatory) ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಖಿಲ ವರ್ಗಾವಣೆ ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಲಂ ೧೩೮ರ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಬಹುದೇ?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಉತ್ತರಿಸಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೧೪೧ರಂತೆ ಕಂಪನಿಯ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸದೆ ಕೇವಲ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಅಥವಾ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಕರಣ ಹೂಡುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಹಾಲ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಮಾನ ಅನಿತಾ ಹಾಡಾ ತೀರ್ಮಾನದ ಪುನರುಜ್ಜರಿಸಿದೆ.

## 'ಸಮಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವೇತನ'

'ಸಮಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವೇತನ' ಅನುಸರಿಸಲೇ ಬೇಕಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಎಂದಿರುವ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಮಾನದ ಸಮಾನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ ಮಧ್ಯೆ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವ ನೀತಿಯೊಂದನ್ನು ಉದ್ಘೋಷಿಸಿ-ಸರ್ಕಾರ ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ.

ಸಮಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವೇತನ ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಿಚ್ಛೇದ ೧೪ರಂತೆ ರೂಪಗೊಂಡಿರುವ ಸೇವಾ ಕಾನೂನಿನ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಸಮಾನರ ಮಧ್ಯೆ ಬೇದಭಾವ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ-ವೇತನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಎಂಬುದು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸಾರ. ಈ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ.

ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಕಾನೂನನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗೌರವಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಎಂದಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಈ ತೀರ್ಮಾನ ಸಮಾನರ ಮಧ್ಯೆ ಅಸಹಜ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ಒಬ್ಬರಿಗೊಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೊಂದು ವೇತನದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ.

ಪಂಜಾಬ್ ಸರ್ಕಾರ ತಾನು ನಡೆಸುವ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ತರಬೇತಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬೋಧಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಜಿ ಆಹ್ವಾನಿಸಿತು. ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಡಿಗ್ರಿ ಅಥವಾ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಪಡೆದವರು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಪ್ರಕಟಣೆ ತಿಳಿಸಿತ್ತು. ಈ ಎರಡರ ಪೈಕಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಅರ್ಹತೆ ಇದ್ದರೂ ಅದೆ ಹುದ್ದೆಗೆ ನೇಮಕ, ಒಂದೆ ರೀತಿಯ ವೇತನ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರ ಆ



ಲಹರಿ ಕಮ್ಯುನಿಕ್ ಮತ್ತು ಲಹರಿ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಪಾದಕರ ಲಿಖಿತ ಅನುಮತಿಯಿ-  
ವಿನ್: ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣವು ಕೃತಿಸ್ವಾಮ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೫೭ರ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿ.

-ಸಂ.



ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣ

## ಗೂಗ್ಲ ನೆನಪಿಸಿದ ಕಾರ್ನೇಲಿಯಾ ಸೊರಾಜ್ಜಿ

ನವೆಂಬರ್ ೧೫, ಭಾರತೀಯರು ಮರೆತ ಕಾರ್ನೇಲಿಯಾ ಸೊರಾಜ್ಜಿ (೧೫ ನವೆಂಬರ್ ೧೮೭೭ - ೭ ಜುಲೈ ೧೯೫೫)ಯವರ ೧೫೧ನೆ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ. ನಮಗೆ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಸಿದ್ದು ಗೂಗ್ಲ. ಅಂದಿನ ದಿನದಂದು ತನ್ನ ಅಂತರಜಾಲ ತಾಣದ ಮುಖಪುಟಕ್ಕೆ ಡೂಡ್ಲ್ (ಮುಖಪುಟದ ಮೇಲಿನ ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ) ಆಗಿ ಗೂಗ್ಲ ಕಲಾವಿದ ರಚಿಸಿದ ಚಿತ್ರ ಕಾರ್ನೇಲಿಯಾ ಸೊರಾಜ್ಜಿಯದು.

ಕಾರ್ನೇಲಿಯಾ ಸೊರಾಜ್ಜಿ ಹಲವು 'ಮೊದಲು' ಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೆಗಲಿಗೆ ಏರಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಅವರು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಮಹಿಳಾ ವಕೀಲೆ. ಅವರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ವಕಾಲತ್ತು ಮಾಡಿದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆ. ಅವರು ಬಾಂಬೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮೊದಲ ಪದವಿದರೆ. ಅವರು ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ವಿವಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಮಹಿಳೆ ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ 'ಪ್ರಥಮ' ಗಳು ಅವರ ಕಿರೀಟಕ್ಕೆ ಗರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವೂ, ಮರೆತವರೂ - ಅವರು ತಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬಾಂಧವರ ಮಧ್ಯೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯರಲ್ಲ. ನಾವು ಮರೆತ ಈ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಗೂಗ್ಲ ಮತ್ತು ಅದರ ಕಲಾವಿದ ಜಸ್‌ಜ್ಯೋತ್ ಸಿಂಘ್ ಹಂನ್ಸ್ ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಆಭಾರಿ ಆಗಿರಲೇಬೇಕು.

ನಾಸಿಕ್‌ನ ವಿದ್ಯಾವಂತ ದಂಪತಿ ಸೊರಾಜ್ಜಿ ಕಾಸ್ತೂರಿ ಮತ್ತು ಫ್ರಾನ್ಸಿನಾ ಅವರ ಮಗಳು ಕಾರ್ನೇಲಿಯಾ. ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರಿಗೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ. ಫ್ರಾನ್ಸಿನಾ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆಂದೆ ಶಾಲೆ ತೆರೆದಿದ್ದರು.

ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅವರ ಮಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯಿತು. ಬಾಂಬೆ ವಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪದವಿ

ಪಡೆದಾದ ನಂತರ ಕಾರ್ನೇಲಿಯಾ ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ವಿವಿಯಿಂದ ಕಾನೂನು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದರು. ನಂತರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ೧೮೯೯ ರಲ್ಲಿ ಅಲಹಾಬಾದ್ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಆದರೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅವರಿಗೆ ವಕಾಲತ್ತು ಮಾಡಲು ಸನದು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಿನ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಈ ಅವಕಾಶವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ!

ಕಾರ್ನೇಲಿಯಾ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಗಾರ್ತಿ ಆದರು. ಪರ್ದಾನಶಿನ್ ಹೆಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಅವರ ಕಾನೂನಿನ ಹಕ್ಕಿನ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಅಂತಹ ವಿಧವೆಯರು ತಮ್ಮ ಗಂಡನ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಗೆ ಹೋರಾಡಲು ನೆರವಾದರು.

೧೯೨೩ರಲ್ಲಿ ಅಲಹಾಬಾದ್ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮಹಿಳಾ ವಕೀಲರಿಗೂ ತನ್ನ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಾಗ ಗೌನ್ ಡ್ರೆಸ್ಸು ಮೊದಲು ಒಳ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದವರೇ ಕಾರ್ನೇಲಿಯಾ. ಅವರು ಕೆಲ ಕಾಲ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲೂ ಕೆಲ ಕಾಲ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲೂ ವಕಾಲತ್ತು ಮಾಡಿದರು.

ಕಾರ್ನೇಲಿಯಾ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪಕ್ಷಪಾತ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು ಎಂದು ಇತಿಹಾಸ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇರಬಹುದು ೧೯೨೯ರಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆದರು ಕಾರ್ನೇಲಿಯಾ. ನಂತರ ಅವರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದರು - ಕೊನೆಯವರೆಗೂ.

ನವೆಂಬರ್ ೧೫ರ ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ ಕಾರ್ನೇಲಿಯಾ ಅವರ "persistence in the face of great adversity" ಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ಗೂಗ್ಲ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದೆ. ತಮಗೆ ಸನದು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಅವರು ನಿಂತಂತಿರುವ ಈ ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತ ಆಗಿದೆ.

## ಮಧ್ಯಂತರ ಅರ್ಜಿ

ಮಧ್ಯಂತರ ಅರ್ಜಿ, ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಅರ್ಜಿ ಎಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ Interim Application (IA) ಎಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಈ ಅರ್ಜಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಎಂದರೆ ಪಕ್ಷಗಾರ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಹೌದು ಶತ್ರುಗಳೂ ಹೌದು. ಸ್ನೇಹಿತ ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಅರ್ಜಿಗಳಿಂದಾಗಿಯೇ ನಿಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ಎದುರುದಾರ ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ, ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಇಲ್ಲದ ನೀವು ತಂದು ಕೊಡಲಾರದ ದಾಖಲೆಯನ್ನೂ ಆಧಾರವನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ತರಿಸಬಹುದು, ನೀವು ಕರೆದರೂ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಹೇಳಲು ಬರಲು ನಿರಾಕರಿಸುವವರನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಬಹುದು. ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಶತ್ರು ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಅರ್ಜಿಗಳಿಂದಾಗಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣವೊಂದರ ಆಯಸ್ಸು ಬೆಳೆಯುವ ಸಂದರ್ಭ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ ಈ ಅರ್ಜಿಗಳ ಕುಖ್ಯಾತಿ ಹೇಗೆ ಬೆಳೆದಿದೆ ಎಂದರೆ ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಆಯಸ್ಸು ವ್ಯಾಜ್ಯಕಾರನ ಆಯಸ್ಸಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅರ್ಜಿಗಳ ಕಾರಣ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಪರಿಚಯ ಯಾಕೆ ಹೇಳ ಬೇಕಾಯಿತೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ದಾವಾದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನೀವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರಬಹುದಾದ ದಾವಾದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಹೂಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ನೀವಿದನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು.

ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಪರಿಹಾರ ಕೋರಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪಕ್ಷಗಾರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ ಕೆಲ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದನೆ ಕಂತಿದೆ. ಈ ಕಂತಿನ ವಿಷಯ 'ಮಧ್ಯಂತರ ಅರ್ಜಿಗಳು'.

-ಸಂ.

ಈ ಕಂತಿನಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಒಂದೆರಡು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅರ್ಜಿಗಳ ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ನಿಮಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಇಲ್ಲಿದೆ.

**ಸೇರ್ಪಡೆ ಮತ್ತು ಬೇರ್ಪಡೆಯ ಅರ್ಜಿಗಳು :** ದಾವಾ ಹೂಡಿದ ನಂತರ ವಾದಿಗೆ ತಾನು ತಪ್ಪು ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ದಾವಾ ಹೂಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಅರಿವಾದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಇಡಿ ದಾವಾವನ್ನೇ ಹಿಂತೆಗೆದು ಹೊಸದಾಗಿ ದಾವಾ ಹೂಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಸೇರ್ಪಡೆ ಮತ್ತು ಬೇರ್ಪಡೆಯ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಈಗಿರುವ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡುವ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳನ್ನು ದಾವಾಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯ.

**ಪರ್ಮಾಯ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮನ್ಸ್ ಜಾರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ :** ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಂತೆ ವ್ಯಾಜ್ಯಕಾರ ಹೂಡಿದ ದಾವಾದ ಸಮನ್ಸ್ ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ಮುದ್ದಾಂ ಅಥವಾ ರೆಜಿಸ್ಟರ್ ಅಂಚೆಯಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಳಿಸುತ್ತದೆ. ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಅದೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ ಇದ್ದರೂ ಸುಳ್ಳು ಕಾರಣ ಹೇಳಿ ಸಮನ್ಸ್ ಪಡೆಯದಿದ್ದರೆ? ಚಿಂತಿಸದಿರಿ. ಎರಡು ಪರ್ಮಾಯ ವಿಧಾನಗಳು ಲಭ್ಯ ಇವೆ. ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳ ವಿಚಾರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ತಮಟೆ ಬಡಿದು ಈ ದಾವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸುವುದು ಅಥವಾ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ

ಜಾಹೀರು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು. ಈ ವಿಧಾನದ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯಲು ವಾದಿ ಮಧ್ಯಂತರ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

**ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಅರ್ಜಿ :** ವ್ಯಾಜ್ಯಕಾರ ಹೂಡಿದ ದಾವಾದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಆಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿ ನುಸುಳಿದೆಯೇ? ಅಥವಾ ಮೊದಲು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಸಂಗತಿಯೊಂದು ನಂತರ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಬಂತೆ? ಅದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಹೇಗೆ? ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇರುವ ಸೌಲಭ್ಯ ಮಧ್ಯಂತರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಅರ್ಜಿ.

**ತಡವಾದ ದಾಖಲೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅರ್ಜಿ :** ವಾದಿ ತಾನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ವಾದ ಪತ್ರದೊಂದಿಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತದೆ ಕಾನೂನು. ಇಂತಹದೇ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಗೂ ಇದೆ. ಪ್ರತಿವಾದಿ ತನ್ನ ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರ ಅಥವಾ ಆಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರದೊಂದಿಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮಾಡಲಾಗದಿದ್ದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ತಡವಾಗಿ ದಾಖಲೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯವನ್ನು ಕೋರಬಹುದು.

**ತಡವಾದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು, ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ವಾದ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರ ಅಥವಾ ಆಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ಆದಾಗಲೂ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ವಿಳಂಬ ಮನ್ನಿಸಲು ಕೇಳಬಹುದು.**

**ನಿಲುವು ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ಅರ್ಜಿ :** ದಾವಾ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪಕ್ಷಗಾರ ತೆಳಿದ ನಿಲುವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆಯೆ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಇಂತಿಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಒಪ್ಪಿದ ಸಂಗತಿಗಳ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ.

**ವಿವಾದಾಂಶಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ / ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಅರ್ಜಿ :** ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿವಾದಾಂಶಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಯಾರು ಯಾವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇದೆ ಲೇಖನ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಖನದ ಕಂತೊಂದು ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ವಿವಾದಾಂಶಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನಗತ್ಯ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡಲು, ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ತಿದ್ದಲು, ವ್ಯಾಜ್ಯಕಾರರು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯವನ್ನು ಅದರಂತೆ ಕೋರಬಹುದು.

**ದಾಖಲೆ ತರಿಸಲು, ಸಾಕ್ಷಿ ಕರೆಸಲು ಅರ್ಜಿ :** ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ದಾಖಲೆ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಇರದಿದ್ದರೆ ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯವೇ ಅದು ಯಾರ ಹತ್ತಿರ ಲಭ್ಯವೋ ಅವರಿಂದ ತರಿಸಲು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ದಾಖಲೆಯ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಮತ್ತು ಅಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅದೆ ರೀತಿ ನಿಮ್ಮ ಪರ ಹೇಳಬಹುದಾದ ಸಂಗತಿಯ ಅರಿವಿದ್ದರೂ ಸಾಕ್ಷಿದಾರರು ಹೀಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರಲೊಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ಆಗಲೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ವಾದಿ/ಪ್ರತಿವಾದಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೋರಿ ಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಸಮನ್ಸ್ ಜಾರಿ ಮಾಡಿಸಬಹುದು.

[ಇನ್ನಷ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಮುಂದಿನ ಕಂತಿನಲ್ಲಿ - ಸಂ.]



## ಈ ವೈದ್ಯರದೇನು ಕಿರಿಕಿರಿ?

ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ ವೈದ್ಯರು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದರು. ತುರ್ತು ಸೇವೆಯನ್ನಲ್ಲದೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಬಂಧ್ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತೆ ನವೆಂಬರ್ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಸೇವೆ ಬಂಧ್, ಮುಷ್ಕರ, ಧರಣಿ ನಡೆಸಿದರು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ೫೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರೋಗಿಗಳು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆ ಸಿಗದೆ ಸತ್ತರು ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ವರದಿ ಮಾಡಿದವು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ವೈದ್ಯರೇ ಹೊಣೆ ಎಂಬಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ವೈದ್ಯರನ್ನೇ ದೂಷಿಸಿದರು. ಇದೊಂದು ಕಡೆ ಆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ವೈದ್ಯರು, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪ ಇರುವವರು ಸರಕಾರವನ್ನು ಬೈದರು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ರದ್ದಾಂತಕ್ಕೆ ಕಾರಣ? ಅದೆ ಕೆ.ಪಿ.ಎಂ.ಇ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ವಿಧೇಯಕ.

೧೯೭೩ರ ವರೆಗೆ ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು ಮತ್ತು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೇನೂ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ವರ್ಷ ಸರಕಾರ Karnataka Private Nursing Home (Regulation) Act ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಒಂದಿಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು. ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ವಿಫಲ ಆಗಿದ್ದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯಲು ಸುಮಾರು ಮೂರು ದಶಕಗಳು ಬೇಕಾಯಿತು! ೨೦೦೭ ರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ Karnataka Private Medical Establishment Act ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಹಳೆ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿತು. ಈ ಹೊಸ ಕಾಯ್ದೆಯೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಆಗಿಲ್ಲ, ರೋಗಿಗಳ, ಶೋಷಣೆ ನಿಂತಿಲ್ಲ, ಧನದಾಹಿ ವೈದ್ಯರ ಲಾಭದಾಸೆಗೆ ಕಡಿವಾಣ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಅರಿವಾಗಿ ೨೦೧೫ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ವಿಕ್ರಂಜಿತ್ ಸೇನ್ ನೇತೃತ್ವದ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ಸರಕಾರ ನೇಮಿಸಿತು. ಈ ೨೦೦೭ ರ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ಏನು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಬೇಕು ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸಮಿತಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಕೆಲ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಕೆ.ಪಿ.ಎಂ.ಇ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ವಿಧೇಯಕ, ೨೦೧೭ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಹೊರಟದೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಕೆ.ಪಿ.ಎಂ.ಇ (ತಿ) ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲೇನಿದೆ? ಇದಕ್ಕೆಲೆ ವೈದ್ಯರಿಂದ ಈ ಪರಿ ವಿರೋಧ? ಈ ವಿಧೇಯಕ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಈಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ಅವಗುಣಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತ ಆಗಲಿದೆಯೇ?

ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

- ಖಾಸಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯಗಳು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ದಾಖಲೆ ಇಡಬೇಕು. ತಪ್ಪಿದರೆ ಈಗ ದಂಡ ಇದೆ, ಆರು ತಿಂಗಳ ಸೆರೆವಾಸ ಇದೆ. ತಿದ್ದುಪಡಿಯಂತೆ ಈ ದಂಡ ಕ್ರಮವಾಗಿ ರೂಪಾಯಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರದಿಂದ ಐದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ರೂ. ಎರಡು ಸಾವಿರದಿಂದ ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಜೇಲುವಾಸದ ಶಿಕ್ಷೆಯೂ ಸೇರಲಿದೆ.
- ರೋಗಿಯ ಸ್ಥಿತಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿದ್ದಾಗ ಶುಲ್ಕಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಿಸದೆ ಅಗತ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಿ ರೋಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿ (stabilise)ಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಬೇರೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕಳಿಸಬಹುದು.
- ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಫಲಕಾರಿ ಆಗದೆ ರೋಗಿ ಮೃತಪಟ್ಟರೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಶುಲ್ಕಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಿಸದೆ ಶವವನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಬೇಕು.
- ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರ ದರ ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಿದೆ. ಈ ದರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಅದರಂತೆಯೇ ಶುಲ್ಕ ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಈ ನಿಯಮ ಕ್ಲಿನಿಕ್ ನಡೆಸುವ ವೈದ್ಯರಿಗೂ ಅನ್ವಯ.

ವೈದ್ಯರ ತಕರಾರೇನು?

ನೆನಪಿಡಿ, ವೈದ್ಯರು ಎಲ್ಲ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೂ ತಕರಾರು ಎತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವರ ತಕರಾರು.

- ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸದಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ದಾಖಲೆ ಇಡದಿದ್ದಕ್ಕೆ ದಂಡ ಇರಲಿ, ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಜೇಲು ಶಿಕ್ಷೆ 'ಕ್ರೂರ ಕ್ರಮ', ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ವೈದ್ಯರು ಈ ತಪ್ಪಿಗೆ ಈ ಮೊದಲು ಆರು ತಿಂಗಳ ಸೆರೆವಾಸ ಇತ್ತು. ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವುದರಿಂದ ಜಾಮೀನಿಯ ಅಪರಾಧ ಜಾಮೀನುರಹಿತ ಆಗಿದೆ. 'ನಾವೇನು ಕ್ರಿಮಿನಲ್‌ಗಳೆ ಹೀಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ವೈದ್ಯರು.
- ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಫಲಕಾರಿ ಆಗದೆ ರೋಗಿ ಮೃತಪಟ್ಟರೆ ಶುಲ್ಕ ಇಲ್ಲ ಎಂದಾದರೆ ಯಾವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೂ ಇಂತಹ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಗಿಯ ಸ್ಥಿತಿ ಗಂಭೀರ ಆದರೆ, ರೋಗಿ ಜೀವನ್ಮರಣದ ಮಧ್ಯೆ ಹೊಯ್ದಾಡುವಂತಾದರೆ ಏನೂ ನೆಪ ಹೇಳಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯವರು ರೋಗಿಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಗಲಿದೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಕ್ರಮವೇ ನಿಲ್ಲಬಹುದು.
- 'ನಮ್ಮ ಶುಲ್ಕ ನಿಗದಿ ಮಾಡಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೇನು ಅಧಿಕಾರ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ವೈದ್ಯರು ಆಕ್ರೋಶಭರಿತರಾಗಿ. ಸರಕಾರ ತೆರಿಗೆ ಪರಿಶೋಧಕರಿಗೆ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಗೆ, ವಕೀಲರಿಗೆ ಶುಲ್ಕ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದೆಯೇ? 'ನಮ್ಮನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಪಡಿಸುತ್ತೀರಿ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ ವೈದ್ಯರು.

ಕತ್ತೆಗೂ ಕುದುರೆಗೂ ಅಷ್ಟೆ ಹುಲ್ಲು-ಹುರುಳಿ ಹಾಕುವುದು ಸರಕಾರದ ಸೇವೆಯಲ್ಲ ಮಾತ್ರ. ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಗುಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದೆ ಇಲಾಖೆಯ ಎಲ್ಲ ಪ್ರ.ದ.ಗು.ಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟೆ ಸಂಬಳ, ಭತ್ಯೆ. ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪ್ರಮಾಣ,

ಅವರ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಎಷ್ಟೆ ಇದ್ದರೂ ಅಷ್ಟೆ ಸಂಬಳ. ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೀಗಿಲ್ಲ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು ಅವರವರ ಕೌಶಲ್ಯ, ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶುಲ್ಕ ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ರೋಗಿಗಳು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಡೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಎಂಬುದು ಈ ವೈದ್ಯರ ಸಮರ್ಥನೆ.

- ವೈದ್ಯರ ಇನ್ನೊಂದು ತಕರಾರೆಂದರೆ ನ್ಯಾ! ಸೇನ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ತರಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದೆ, ತನ್ನ ತಪ್ಪು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ.

ಹಾಗಾದರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಲ್ಲಿದೆ?

ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೂಲ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲೋ ಇದೆ. ಸರಕಾರದ ಈಗಿನ ಕ್ರಮ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗಿಯ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬ್ಯಾಂಡೇಡ್ ಪಟ್ಟಿ ಅಂಟಿಸಲು ಹೊರಟಂತಿದೆ. ಈಗ ರೋಗಿ ವೈದ್ಯನ ಸಂಬಂಧ ಆದರ್ಶ ನಿಯಮಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ವೈದ್ಯ ತಾನು ನೀಡಿದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಲ್ಲದೆ, ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗಾಗಿ, ಬರೆದ ಔಷಧಿಗಾಗಿ ಕಮಿಷನ್ ಪ(ಹೊ)ಡೆಯುವುದು, ಅನಾವಶ್ಯಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಸುಲಯುವುದು ಎಷ್ಟು ನಿಜವೂ ರೋಗಿ ವೈದ್ಯನನ್ನು ವಿನಾಕಾರಣ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿತನದ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗೆ ಎಳೆಯುವುದು, ಗ್ರಾಹಕರ ವೇದಿಕೆಗೆ ಎಳೆಯುವುದು, ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಫಲಕಾರಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಪಾದಿಸಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡುವುದು, ವೈದ್ಯರನ್ನು ಧಳಿಸುವುದು, ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕರೆ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧ, ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಕೊಡದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುವುದೂ ಅಷ್ಟೆ ನಿಜ. ಪ್ರತಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದಿಷ್ಟು ಸೀಟುಗಳನ್ನು ತಾನು ಪಡೆದು ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟನ್ನು Institutional Preference (IP Seats) ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೋಟಾಕ್ಕೆ IP

seats ಎಂಬುದೊಂದು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಹೆಸರು. ಈ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಲ್ಲದ ಶ್ರೀಮಂತ ಭಾರತೀಯರು ಒಂದೂ, ಒಂದು ಕಾಲೂ, ಒಂದುವರೆ ಕೋಟಿಗೂ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಂತಹದೇ ಶ್ರೀಮಂತರು ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ NRI quota ಎಂಬ ಬೇರೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಇದೆ. ಇಲ್ಲ ಒಂದೊಂದು ಸೀಟಿನ ಬೆಲೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಲವು ಕೋಟಿಗಳು. ಇವರೆಲ್ಲ ವೈದ್ಯರು, ತಜ್ಞರಾಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ 'ನೀನು ದರ ಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ಶುಲ್ಕ ವಿಧಿಸು, ಬಡವರಿಗೆ ವಿನಾಯ್ತಿ ಕೊಡು, ಮುಘತ್ತಾಗಿ ಹೇಣ ಕೊಡು' ಎಂದರೆ ಅದೆಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವೇ?

ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಲಭ್ಯತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು. ಇದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ತನ್ನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ತನ್ನ ನೌಕರ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಸರಕಾರ ಸರಿದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಯಾಕಾದರೂ ಅಧಿಕ ಶುಲ್ಕ ತೆತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರ ಬಳಿ ಹೋದಾರು? ಅಲ್ಲ ಶೋಷಣೆಯ ಮಾತೆಲ್ಲಂದ ಬಂದೀತು? ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ಯಾಕೆ ಬೇಕಾದೀತು?

## ರೋಸ್ಟರ್ ರಗಳೆ

ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದ ಹಂಚಿಕೆಯ ಕ್ರಮ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ತನ್ನ ಸಹಪರ್ತಿ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ (ಮೊದಲು psune judge ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ associate judge) ಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನರು. ಆದರೆ ಸಮಾನರ ಪೈಕಿ ಪ್ರಥಮರು (first amongst equal). ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸದ ಹಂಚಿಕೆ (roster) ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಯ ವಿಶಿಷ್ಟಾಧಿಕಾರ (prerogative). ಇದು ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲದಂತಹ ಸಂಗತಿ. ಹಾಗಿದ್ದೂ ಕೆಲ ಬಾರಿ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಹೇಗೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆಂದರೆ ಈ ನಿಯಮದ ಕಟ್ಟು-ನಿಟ್ಟಿನ ಪಾಲನೆ ಬೇಕೆ ಎಂದು ಯಾರ ಪರ-ವಿರೋಧ ಪೂರ್ವಾಗೃಹ ಪೀಡಿತರಲ್ಲದ ಸಮಚಿತ್ತದಿಂದ ಯೋಚಿಸುವವರೂ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

ಈಗಲೂ ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗವೊಂದು ಬಂದಿದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಯಾರ ಪರ-ವಿರುದ್ಧ ಪೂರ್ವಾಗೃಹ ಇಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವು ಎತ್ತಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುವ ಸಮಚಿತ್ತದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸಾದ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಟ್ರಸ್ಟ್-ಯುಪಿ ಮೂಲದ್ದು - ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯುವ ವಿಫಲ ಯತ್ನ ಮಾಡಿತ್ತು. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ದಾಖಲಿಸಿತು ಟ್ರಸ್ಟ್. ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ದೀಪಕ್ ಮಿಶ್ರಾ ನೇತೃತ್ವದ ಪೀಠ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಜ್ಞೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು. ಅದರಂತೆ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಅಲಹಾಬಾದ್ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಪರ ಮಧ್ಯಂತರ ಆಜ್ಞೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಇದೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಿಯ ತನಿಖಾ ದಳ ಈ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಆರಂಭಿಸಿ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಪರ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಆಜ್ಞೆ ಪಡೆಯಲು ಒಳಸಂಚು ನಡೆದಿತ್ತು ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಈ ತನಿಖೆಯ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ನಿವೃತ್ತ





## ರೋಸ್ಟರ್ ರಗಳೆ

ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಐ.ಎಂ.ಬುದ್ದಿಸಿಯ ಬಂಧನವಾಗಿದ್ದು. ಈ ಬಂಧನದ ನಂತರ ಹಲವರು ತನಿಖಾ ದಳದ ಬಲೆಗೆ ಬಿದ್ದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಪರವಾಗಿ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಕೊಡುವ ಭರವಸೆ ನೀಡಿ ಹಣ ಪಡೆದಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿತು ಎಂದು ವರದಿಯಾಯಿತು.

ಅನುಕೂಲಕರ ನ್ಯಾಯಕ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಕೊಡುವ ಆಶ್ವಾಸನೆಯ ಆಪಾದನೆ ತನಿಖಾದಳದ ಪ್ರಥಮ ವರ್ತಮಾನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ Campaign for Judicial Accountability and Reforms ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಹೂಡಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ತೃತ ತನಿಖೆ ಆಗಬೇಕು, ವಿಶೇಷ ತನಿಖಾದಳವೊಂದನ್ನು ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಯೊಬ್ಬರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತುರ್ತು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಯ ಪೀಠವಲ್ಲದ ಮತ್ತೊಂದು ದ್ವಿ ಸದಸ್ಯ ಪೀಠದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು - ಅರ್ಜಿದಾರರ ಪರ ವಕೀಲರು. ಈ ದ್ವಿ ಸದಸ್ಯ ಪೀಠ ಈ ಅರ್ಜಿಯ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೊದಲನೆಯ ಐವರು ಹಿರಿಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ವಿಶೇಷ ಪೀಠ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲಿ ಎಂದಿತು. ನವೆಂಬರ್ ೧೦ ರಂದು ತುರ್ತಾಗಿ ರಚಿಸಲಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಐವರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಪೀಠ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ದ್ವಿ ಸದಸ್ಯ ಪೀಠದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿ ಯಾರು ಯಾವ ಪ್ರಕರಣದ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದಿತು. ರೋಸ್ಟರ್ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಯ ವಿಶಿಷ್ಟಾಧಿಕಾರ ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪುನಃ ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಪೀಠ ರಚಿಸಬೇಕೆ ಬೇಡವೆ, ರಚಿಸಿದ್ದೆ ಆದರೆ ಅದರ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಯಾರಿರಬೇಕು ಎಂಬುದೂ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಯ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದೂ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು.

ಪ್ರಥಮ ವರ್ತಮಾನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ದೀಪಕ್ ಮಿಶ್ರಾ ಬಗ್ಗೆ ಆಪಾದನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವರ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತನಿಖೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿದಾರರ ವಕೀಲರ ವಾದ. ಅವರ ಸಂಶಯಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸುನಾವಣೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಉಳಿಯಲಿ ಎಂದು ಈ ವಕೀಲರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ರೋಸ್ಟರ್ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಚಲಾಯಿಸಬಾರದು ಎಂಬುದು ಅವರ ವಾದ.

ಈ ಘಟನಾವಳಿಗಳು ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿವೆ. ಹಾಲ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಆಪಾದನೆ ಕೇಳಿ ಬಂದಿದೆಯೆ, ಅವರು ಸಂಶಯಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬದಿಗಿಡೋಣ. ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷ ಆಪಾದನೆ ಕೇಳಿ ಬಂತು ಎಂದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರು ಈ ಸಂಬಂಧಿ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸುನಾವಣೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯ ಬೇಕೆ ಎಂಬುದೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಹೊರಗುಳಿಯುವುದಲ್ಲದೆ ರೋಸ್ಟರ್ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕೆ ಎಂಬುದು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಸುನಾವಣೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯದೆ ಇದ್ದರೆ ಅಂತಹ ತೀರ್ಪಿನ

ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆ ಏನಿರಬಹುದು? ಅಥವಾ ಪ್ರಕರಣದ ಸುನಾವಣೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದು ತಾವೆ ರೋಸ್ಟರ್ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸಿ ಬೇರೆ ಪೀಠ ರಚಿಸಿದರೆ ಅಂತಹ ಪೀಠದ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆ ಏನಿರಬಹುದು? ತಮ್ಮ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ (interest) ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತಾವೆ ಪೀಠ ರಚಿಸಿದರು ಎಂಬ ಮಾತು ಕೇಳಿದೆ? ಹೀಗಾದರೆ 'ಸೀಯರನ ಹೆಂಡತಿ ಸಂಶಯಾತೀತಳಾಗಿರಬೇಕು' ಎಂಬ ಆದರ್ಶ ಮಣ್ಣು ಸೇರಿದೆ?

ಈ ಮೊದಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಸುಲಭ ಅಲ್ಲ. ಆಪಾದನೆ ನೇರವಾಗಿ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವಂತಿರುವ ಸಂದರ್ಭ ಬೇರೆ. ಅದೆ ಆಪಾದನೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿದ್ದರೆ, ಇಂಗಿತ (imply) ಆಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭ. ಆಗ ಯಾರು ಹೇಗೆ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು, ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆ ಬೇಡವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿಯಮಗಳಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರವರು ಒಪ್ಪಿದ ಆದರ್ಶ, ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಯಾವುದೇ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಸೇವಾ ಹಿರಿತನವೊಂದನ್ನೇ ನೋಡದೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುವುದು.

ಅಂದ ಹಾಗೆ, ರೋಸ್ಟರ್ ವಿವಾದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿ ಬಂದಿತ್ತು - ೯೦ ರ ದಶಕದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ. ಆಗ 'ಜನಪ್ರಿಯ' ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿದ್ದ ನ್ಯಾಯ ಎಂ.ಎಫ್ ಸಾಲ್ರಾನ್ವಾ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಕೆಲ ರೀತಿಯ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರೋಸ್ಟರ್ ಪ್ರಕಾರ ತಮಗೆ ನೀಡಿದ್ದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಗೃಹ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕರಣ ದಾಖಲಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ 'ಜನಪ್ರಿಯ' ರಾಗಿದ್ದರು. ಒಂದು ಚಳಿಗಾಲದ ರಜೆಯ ನಂತರ ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಆರ್.ಪಿ.ಸೇರಿಯವರ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಿ ಕಾನ್ ಅಸ್ಟೆನೊಂದಿಗೆ ಬರುವ ನೋಟೀಕೆಶನ್‌ಗೆ ಎರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿತು. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ಸೂಚಿತವಾಗದೆ ಗೃಹ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಕರಣವನ್ನೂ ಆಲಸುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ರೋಸ್ಟರ್ ಪ್ರಕಾರ ತಮ್ಮದಲ್ಲದ ರೀತಿಯ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ಈ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳು. ಆಗ ಈ ವಿಷಯ ಕೆಲ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿತ್ತು. ಸಂವಿಧಾನಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ೧೦:೩೦ ರಿಂದ ೫ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ನೌಕರರಲ್ಲ. ಅವರು ೨೪x೭ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು. ನೋಟೀಕೆಶನ್ನಿನ ಈ ಸೂಚನೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಿ ೨೨೩ ಮತ್ತು ೨೨೭ರಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರ ಮೊಟಕು ಮಾಡಿದಂತೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಆಗ ಕೇಳಿ ಬಂದಿತ್ತು. ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಿಯ ಸೂಚನೆಗೆ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳು ಬಾಧ್ಯಸ್ಥರ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಕೇಳಿ ಬಂದಿತ್ತು.

ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ Indian Express ಮುಖಪುಟದ ವರದಿಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಕಟಣೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ವರದಿಯ ತಲೆ ಬರಹದಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ನಿಂದನೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಆಪಾದಿಸಿ ಕಂಟೆಂಪ್ಟ್ ಪೀಟಿಷನ್ ದಾಖಲಾಗಿತ್ತು. ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುವುದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕರಣ ಮುಕ್ತಾಯವಾದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ದೀರ್ಘ ತೀರ್ಮಾನ ಬರೆಯಿತು. ಈ ತೀರ್ಮಾನ ILR ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ (ಬಹುಶಃ ೯೦ರ ದಶಕದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ) ವರದಿ ಆದಂತೆ ಈ ಲೇಖಕನ ನೆನಪು. ಆಸಕ್ತರು ಹುಡುಕಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಔದ್ಯೋಗಿಕ ತರಬೇತಿಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲೇನಿದ್ದರು ತರಬೇತಿ ಅಷ್ಟೆ ಎಂದಿತು ನ್ಯಾಯಪೀಠ. ತನ್ಮೂಲಕ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ತರಬೇತಿದಾರರು ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಅಸಹಜ ಭಿನ್ನತೆ ಎಂದಿತು. ಒಂದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಎರಡು ಗುಂಪಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿದ ಕ್ರಮವೇ ಸಂವಿಧಾನ ಬಾಹಿರ ಎಂದಿತು. ಅದರಂತೆ ಸರಕಾರದ ಅಪೀಲು ವಜಾ ಆಯಿತು.

೧೧ನೇಯ ಪಿ.ಜಿ.ಸಿ. ಜೆಂಗಪ್ಪ ಸ್ಮಾರಕ ಉಪನ್ಯಾಸವು ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆಯಿಂದ ಡಿಸಾಂಕ ೨೪-೧೧-೨೦೧೭ರಂದು ನಡೆಯಿತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವತ ವರದಿ ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿದೆ. -ಸಂ.

ಕಾಯ್ದೆಯ ಜಾರಿಯಿಂದಾಗಿ ಆರ್ಜಿಟ್ರೆಟ್ ಆಗಲು ಅನರ್ಹತೆ ಹೊಂದುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತುಂಬಲು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಬಹುದೇ? ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದ್ದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತ್ರಿಸದಸ್ಯ ಪೀಠದ ಮುಂದೆ.

ಆರ್ಜಿಟ್ರೆಟ್ ಮತ್ತು ಕನ್ಸಿಲಿಯೇಷನ್ ಕಾಯ್ದೆ, ೧೯೬೭ರ ಕಲಂ ೧೨ (೫)ರಂತೆ ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಜಿಟ್ರೆಟ್ ಆಗಲು ಅಥವಾ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಕೆಲ ರೀತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅನರ್ಹರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಅನರ್ಹರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತುಂಬಲು ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶನ (nomination) ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಊಹಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆ, ನಂ. ೮/೩೪೦, ಪ್ರಭಾತ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೆ.ಜಿ.ರಸ್ತೆ,

ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೯

ಮುದ್ರಣ : ಎಂ ಕೆ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ & ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್, ನಂ. ೩೯೬, ಉಳಿಗಾ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಸಂಪಿಗೆ ರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೩ ಸಂಪರ್ಕ : aravindneglur@gmail.com

KARBIL 01707 / 10 / 1 / 2009-TC

RNI No. KARBIL 2010/64911

ಸಂಪಾದಕರು : ಅರವಿಂದ ಎಂ. ನೆಗಲೂರ

## 'ಸಮಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವೇತನ'

ಪೈಕಿ ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನೂ ಮಾಡಿತು. ಹೀಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ - ಎಂದರೆ ಪದವಿ ಪಡೆದವರೂ ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆದವರೂ ಇದ್ದರು. ಆರಂಭಿಕವಾಗಿ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾನ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ವೇತನ ಇದ್ದಿತು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೆಲಕಾಲ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಸರಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಸೂಚನೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಪದವಿ ಪಡೆದ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿತು. ಅವರಿಗೆ - ಆ ಶ್ರೇಣಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಗಾರವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿತು. ಹಾಗಿದ್ದೂ ಈ ಪದವೀಧರರು ಮತ್ತು ಕೆಳ ಶ್ರೇಣಿಯ ಡಿಪ್ಲೊಮಾದಾರರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಒಂದೆ ಆಗಿತ್ತು.

ಈ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಡಿಪ್ಲೊಮಾದಾರರ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗಿಸಿತು. ಅವರು ಪಂಜಾಬ್ ಮತ್ತು ಹರಿಯಾಣ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಈ ತಾರತಮ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಮೊದಲ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಫಲಕೊಟ್ಟಿತು. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಪೀಠ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿದಾರರಂತೆ ತೀರ್ಮಾನ ನೀಡಿತು. ಡಿಪ್ಲೊಮಾದಾರರಿಗೂ ಪದವೀಧರರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತು.

ಸರಕಾರ ಅದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ದ್ವಿ ಸದಸ್ಯದ ಮುಂದೆ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಅಪೀಲನ್ನು ಅಂತಿಮ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ತಂದಿತು.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಸಮಾನ ಶ್ರೇಣಿಗೆ ಸಮಾನ ವೇತನದ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಒಂದು ನಿಯಮವೇ ಆಗಿದೆ. ೧೯೮೮ರ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನಲ್ ಫೆಡರೇಶನ್ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ೨೦೦೭ರ ಇಂಡಿಯನ್ ಡ್ರಗ್ಸ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಫಾರ್ಮಾ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪಿನವರೆಗೆ ಹಲವು ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿತು. ಈ ತೀರ್ಮಾನಗಳೆಲ್ಲದರ ಸಾರ ಒಂದೆ ಆಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಈ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಲು ಅನುಕೂಲಕರ ಆಗಿತ್ತು.

ಪದವೀಧರರು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಡಿಪ್ಲೊಮಾದಾರರು ಕೇವಲ ತರಬೇತಿದಾರರು



# The Quicksand of 'Manifest Arbitrariness' as a Ground to Invalidate Legislation

The judgment of R.F.Nariman, J in *Shayara Bano vs. Union of India* (2017) 9 SCC1 lays down that plenary legislation is susceptible to challenge on the ground of manifest arbitrariness. The reasoning is fragile and raised on quicksand. It is opposed to a long line of decisions which settled the law and is fraught with the danger of judicial whimsicality entering the realm of adjudication.

The legal position has been well settled that a law can be challenged only on the grounds of lack of legislative competence, infringement of fundamental rights or any other constitutional limitation on legislative power. It cannot be struck down by simply saying that it is arbitrary. Vagueness also is not a ground to invalidate legislation. There have been forensic attempts including by counsel Rohinton Nariman to challenge a law as unconstitutional on the ground of being arbitrary but they had failed. Only in *K.R. Lakshmanan* a 3 Judge Bench struck down an enactment as arbitrary. Apart from the propriety or otherwise of trying to resurrect as judgment one's contentions as counsel, this ground of challenge is intrinsically flawed and has many pitfalls. This is virtually bringing in the substantive due process of the American Constitution of the *Lochner* era. That has died a natural death even in that country 80 years ago. Appeal to that concept in cases touching life and liberty needs to be kept clearly distinguished from invoking and applying it in other areas of law.

This question -whether a law can be struck down on the ground of arbitrariness was not in issue in the case and it was not argued. Where a point was neither raised nor argued, a discussion by the court after pondering over the issue in depth and rendering a decision would not be a binding precedent or law declared under Art 141- vide *Rajpur Ruda Meha vs. State of Gujarat* (AIR 1980 SC 1707). The judgement of Nariman, J on this point falls into that category.

The judgement is at pains to draw support and sustenance for its view from many earlier cases. It is, however, submitted that all those decisions are distinguishable and do not really advance the view taken here.

It is significant that in none of the cases relied upon and followed was the question -whether a plenary legislation can be struck down on the ground of arbitrariness - in issue or decided. All those are cases where Art 21 - the right to life and personal liberty was engaged or they deal with executive/administrative action except for a couple of smaller Bench decisions which have loosely and without foundation uttered as an incantation that even a legislation can be invalidated on the ground of arbitrariness.

Indira Gandhi's case referred to and relied upon struck down a Constitution Amendment as being violative of the Constitution's basic structure, not a legislation as being arbitrary and hence offending Art14. This is of no assistance.

What is relied upon fundamentally is the decision in *Ajay Hasia* which concerned admission to RECs and which held: "Wherever there is arbitrariness in State action whether it be of the legislature or of the executive or of an authority under Art 12, Art 14 immediately springs into action and strikes down such State action", which is a dictum from *Ramana Dayaram Shetty*, a case regarding distribution of largesse. In neither of the cases did the question whether a plenary legislation can be challenged as arbitrary arise or was it decided. It is in *Ramana's* case that for the first time this proposition was stated. State action of the legislature is not always plenary legislation or even legislative in character. It can be subordinate legislation or executive/administrative action. Most of the cases where this dictum finds a place were concerned with administrative action. That proposition

has been sought to be imported rather loosely into the area of plenary legislation. The judgment in *Ramana* or *Ajay Hasia* did not speak about arbitrariness in or of legislation, but of State action of the legislature and did not say that legislation can be struck down on the ground that it is arbitrary.

Even where a function is legislative, it is not always a plenary legislation. So the proposition that arbitrariness in State action of the legislature is fatal to such action does not necessarily lead to the conclusion that a plenary legislation can be struck down by merely saying that it is arbitrary. For the law to be invalidated, such arbitrariness will have to trace its roots to some express, substantive constitutional provision which is a limitation on legislative power. It is true that arbitrary action even of the legislature when it is not plenary legislation can be successfully assailed as being arbitrary. For instance, price fixation which is a legislative function cannot be arbitrary. It must take into account relevant considerations and eschew irrelevant factors. Judicial review of such function is exhausted when there is found to be a rational basis for the fixation.

As Frankfurter, J felicitously put it, "A phrase begins life as a literary expression, its felicity leads to its lazy repetition and repetition soon establishes it as a legal formula undiscriminatingly used to express sometimes

different and contradictory ideas." Something like this appears to have happened here.

Earlier Constitution Bench decisions expressly dealing with this issue have consistently held

to the contrary- that arbitrariness is not a ground for invalidating a plenary law. These have been ignored. The Presidential Reference re: *Natural Resources Allotment* did not dissent from or overrule *McDowell* which is indeed approved. It was stated that State action, whether it relates to distribution of largesse, grant of contracts or allotment of land (all of which are administrative actions) is to be tested for constitutional infirmities qua Art.14. Further, *Dr. Subramania Swamy vs. Director, CBI* held it not necessary to decide the question referred to as to whether arbitrariness and unreasonableness are or are not available as grounds to invalidate legislation. It struck down the impugned statutory provision as discriminatory and hence violative of Art 14. The Court reiterated that "the two dimensions of Art 14 in its application to legislation and rendering legislation invalid are now well recognised- discrimination- based on an impermissible or invalid classification and excessive delegation of powers- conferment of unguided and uncanalised powers. The Court needs to be mindful that legislation does not become unconstitutional because another view or method may be considered good or even more effective....and Courts do not substitute their views on what the policy is." All this unmistakably negatives the view that a plenary legislation can be invalidated by condemning it as arbitrary. That would be substituting the Court's view on what the law should be. In cases like *Malpe Vishwanath Acharya* where the law was held to be arbitrary and violative of Art 14, it was really that the classification had lost its permissibility and in that sense was arbitrary and discriminatory and hence violative of Art 14.

The last judgement referred to- *Indian Express* case (1985) 1 SCC 641 as a Constitution Bench decision is in fact a decision of three learned judges. It is stated in the present case, "that it was settled law that subordinate legislation can be challenged on any of the grounds available for challenge against plenary legislation; this being the case there is no rational distinction between the two types of legislation when it comes to this ground of challenge under Art 14." With respect, this is perverted logic applied to an inverted factual matrix. What the *Indian Express* judgement very clearly and, with



## Perspective

V. Sudhish Pai

vsudhishpai@gmail.com



## The Quicksand...



respect, rightly lays down is that subordinate legislation can be challenged on all grounds on which plenary legislation can be assailed and also on other additional grounds; it can be challenged also on the ground of being unreasonable, i.e., not in the sense of being not reasonable, but as manifestly arbitrary. This unambiguously and without more clarifies and lays down that subordinate legislation can be challenged on the additional ground of manifest arbitrariness and the only sequitur is that it is not a ground to assail plenary legislation.

Art 21 has, no doubt, been infused with the ethos of substantive due process also. A challenge to the substantive content of a law that violates the guarantee in Art 21 is entertained. But that is confined to that area: The recent Privacy judgement has pointed out the danger of construing and equating the jurisdiction of a constitutional court in India with the exercise of substantive due process under the U.S. Constitution and clarified that reference to substantive due process in some of the judgments is essentially a reference to a substantive challenge to the validity of a law on the ground that its substantive (as distinct from procedural) provisions violate the Constitution. It is submitted that the legal position as laid down in *Binoy Viswam* (2017) 7 SCC 59 reflects the true constitutional perspective. To decry it as not good law is itself not good law as discussed here.

Manifest arbitrariness as a ground to annul a plenary law may at best be permissible with respect to laws touching Art 21 affecting life and liberty. It cannot avail re: laws not assailed as offending Art 21. As regards testing the reasonableness of the restrictions under Arts 19(2) to 19(6), though there is an element of subjectivity, there are parameters laid down in the Constitution itself. It is a subjective assessment by prescribed objective standards. But 'manifest arbitrariness' is without any objective criteria and would itself be arbitrary. As Khanna, J. warned, much worse than executive arbitrariness is judicial arbitrariness. This ground of challenge would be an invitation to such arbitrariness which entails the risk of the process running haywire. Far from upholding the rule of law, it would erect a judge's preferences and prejudices into constitutional principles and perhaps undermine the rule of law itself.

## Default Bail...



"Requirement of an application claiming statutory right under Sec. 167 (2) of the Code is a pre requisite for grant of bail on default", ruled the dissenting judge. The majority view advised Courts not to be 'formalistic' or 'technical' to order only on a written or oral application. "In matters of personal liberty and Article 21 of Constitution, it is not always advisable to be formalistic or technical. Consequently, whether accused makes a written application for 'default bail' or an oral application for 'default bail' is of no consequence. Concerned Court must deal with such an application by considering statutory requirements namely, whether statutory period of filing a charge sheet or challan has expired, whether charge sheet or challan has been filed and whether accused is prepared to and does furnish surety", ruled the majority.

To

BOOK-POST

## Rejection of Plaintiff...



disclose a cause of action.

In the instant case, the High Court was dealing with a Civil Revision Petition that challenged the order of a trial Court whereby defendant's plea to reject plaintiff was rejected. The plaintiff sued to get possession of suit land and sought judgment and decree against the defendant. The defendant entered appearance in the suit and sought the Court to reject the plaintiff. Since his prayer was not granted by the civil Court, he approached the High Court in revision.

The High Court noticed that the plea of the defendant was to dismiss the suit in view of his defence. In order to say that the plaintiff's suit filed in the year 2016 is barred by the law of limitation, the defendant showed a set of events which were not pleaded in the plaintiff but were alleged in the written statement. Therefore, the Court did not agree with the defendant. The High Court refused to look into pleadings in the written statement in order to decide on rejection of plaintiff. Relying on precedents of the apex Court, the High Court said "...no plaintiff can be rejected on the basis of the defence taken in the written statement.... The only averment to be looked into is plaintiff averments and nothing else". Countering the argument of the defendant that there is possibility of the plaintiffs not succeeding in their legal battle the Court ruled, "Mere fact that the plaintiffs may not succeed will not be a ground for rejecting the plaintiff".

## J | Bhandari in ICJ again



and Nawaf Salam of Lebanon were elected after four rounds of elections on Thursday. Election for the last seat was between Indian candidate and Britain's. Since Britain is a permanent member of the Security Council, at the beginning Greenwood had an advantage over Bhandari. But Indian Foreign Affairs Minister Sushma Swaraj her officials were able to change the tide in favour of J | Bhandari.



Sushma Swaraj  
@SushmaSwaraj

Vande Matram - India wins  
election to the International Court  
of Justice. JaiHind. #ICJ

2:36 AM · 21 Nov 17

J | Dalveer Bhandari who started his first stint in ICJ from 2009 had time till February 2018 in the world forum. Since there was a bleak chance of his re election in 2018, India re nominated him in June this year and as reported the Prime Minister and Foreign Minister began to push his candidature during their foreign tours.

Seventy years old J | Bhandari, is a retired Supreme Court Judge. He hails from a family of lawyers in Rajasthan. His father and grandfather were lawyers. J | Bhandari is decorated with Padma Vibhushana.

## Obituary

We regret to inform the sad demise

- On 09-11-2017 R. Rameshkumar (Kutti) (36), Advocate, passed away at Bengaluru.
- On 11-11-2017 Nagabhushan, Advocate, passed away at Bengaluru.
- On 14-11-2017 Madhusudan T, Advocate, passed away at Bengaluru.

Printed & Published by : Lahari Advocates Forum, Bangalore

Printed at : Vee Kay Printers & Publishers, # 396, Ooliga Complex, Sampige Road, Malleshwaram, Bangalore-560 003.

Published at : # 8/340, Prabhat Complex, K.G. Road, Bangalore-560 009

Editor : Aravind. M. Neglur.

aravindneglur@gmail.com

RNI No. KARBIL 2010/64911